

Häme

20.7.2011

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Ekokem-Palvelu Oy
PL 181
11101 Riihimäki

Kuulojan teollisuusjätteen käsittely- ja kierrätyskeskuksen laajennus; Hausjärvi ja Riihimäki

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Ekokem-Palvelu Oy on 10.5.2011 toimittanut Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskukseen) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiselostuksen (YVA-selostuksen), joka koskee Kuulojan teollisuusjätteen käsittely- ja kierrätyskeskuksen laajennusta Hausjärvellä ja Riihimäellä. YVA-selostuksen on laatinut hankkeesta vastaavan konsulttina Ramboll Finland Oy. Hämeen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena ja antaa YVA-selostuksesta yhteysviranomaisen lausunnon. Näiden tahojen yhteystiedot ovat seuraavat:

Ekokem-Palvelu Oy, PL 181 (Kuulojankatu 1), 11101 Riihimäki

Ramboll Finland Oy, Sepänkatu 14 C, 40720 Jyväskylä

Hämeen ELY-keskus, PL 29 (Kirkkokatu 12), 15141 Lahti

Hanketiedot

Ekokem-Palvelu suunnittelee teollisuusjätteen käsittely- ja kierrätyskeskuksen laajentamista Kuulojan alueella Hausjärven puolella sekä loppusijoitusalueen rakentamista Riihimäen kaupungin puolelle. Ekokem-Palvelun nykyinen alue on noin kahdeksan hehtaaria. Arvioitavien laajennusalueiden pinta-ala on noin 21 ha, mistä käsittelykeskuksen osuus on 17 ja loppusijoitusalueen neljä ha. Käsiteltävä jätemäärä tulee olemaan keskimäärin noin 230 000 tonnia ja maksimissaan enintään 465 000 tonnia vuodessa. Uuteen hankkeeseen kuuluvat mm. käsittelyalueen laajennus, uuden loppusijoitusalueen rakentaminen ja käyttö, suotovesien varastointi ja käsittely sekä varikkoalue. Uusia toimintoja ovat mm. paalaus ja jätteiden loppusijoittaminen ja uusia vastaanotettavia jättejakeita mm. yhdyskuntajätteet.

Suoritemaksu (hankkeesta vastaavalle)

8 300 €

Arvioinnissa tarkastellut vaihtoehdot ovat hankkeen toteuttamatta jättäminen ja hankkeen toteuttaminen. Alavaihtoehtoina tarkastellaan vesien puhdistamista ja johtamista 1) viemäriin, 2) Ekokemin prosessivedeksi tai viemäriin ja 3) ympäristöön.

YVA-menettely

YVA-menettelyä on tässä hankkeessa sovellettava YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon 11a) ja b)-kohdan perusteella.

YVA-menettelyn aluksi hankkeesta vastaava laati YVA-ohjelman, joka oli hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on ja mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä. Ympäristökeskus kuulutti YVA-ohjelman nähtävillä olosta ja toimittisen nähtäville. Kaikki, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa, samoin kuin ne yhteisöt ja säätiöt, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea, voivat ilmaista mielipiteensä arviointiohjelmasta. Ympäristökeskus myös pyysi arviointiohjelmasta lausunnot. Mielipiteet ja lausunnot saatuaan ympäristökeskus antoi hankkeesta vastaavalle yhteysviranomaisen lausunnon siitä, miltä osin arviointiohjelmaa on täydennettävä.

YVA-menettelyn kesken ollessa tapahtui 1.1.2010 organisaatiouudistus, jossa ympäristökeskus muuttui ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueeksi. Se kuitenkin hoitaa YVA-menettelyyn kuuluvat yhteysviranomaisen tehtävät itsenäisesti kuten aikaisemminkin.

Hankkeesta vastaavan on pitänyt tehdä tarvittavat ympäristöselvitykset YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti ja koota tiedot YVA-selostukseksi. Sen nähtävillä olosta ja mielipiteiden esittämisestä on kuulutettu ja siitä on pyydetty lausunnot vastaavalla tavalla kuin YVA-ohjelmasta. Saatuaan lausunnot ja mielipiteet ELY-keskus antaa yhteysviranomaisen lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävyydestä ja toimittaa sen sekä kopiot muista lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle ja lähettää lausuntonsa tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille.

Hankkeen edellyttämät luvat

Viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Hanketta koskevasta lupapäätöksestä tai muusta päätöksestä on käytävä ilmi, kuinka arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto on otettu huomioon.

Eri menettelyiden yhteensovittaminen

Hankkeen arviointimenettelyn aikataulun muututtua alkuperäisestä huomattavasti arviointimenettelyä ei ole sovitettu yhteen kaavoituksen kanssa.

Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

Arviointiselostuksen nähtävillä olosta kuulutettiin Aamupostissa 15.5.2011 ja Etelä-Hämeen Lehdessä 12.5.2011. Kuulutus ja YVA-selostus olivat nähtävillä 16.5. – 1.7.2011 Riihimäen kaupungintalon Tietotuvassa, Kalevankatu 1, ja Hausjärven kunnanviraston yhteispalvelupiste Monikossa, Keskustie 2 – 4, Oitti. YVA-selostus oli nähtävillä myös Riihimäen kirjastossa, Kauppakatu 16, Hausjärven pääkirjastossa, Sykärintori, Oitti, Hikiän kirjastossa, Hikiäntie 280, ja Ryttylän kirjastossa, Kulmatie 14, sekä sähköisesti ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/hame/yva > Vireillä olevat YVA-hankkeet. Kuulutus oli ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/hame > Ajankohtaista > Kuulutukset. Hanketta ja arviointiselostusta esiteltiin yleisötilaisuudessa 24.5.2011.

Arviointiselostuksesta pyydettiin lausunnot Riihimäen kaupunginhallitukselta, Hausjärven kunnanhallitukselta, Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymältä, Hämeen liitolta ja Uudenmaan ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelta.

Yhteenveto annetuista lausunnoista ja mielipiteistä

Riihimäen kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan, että Riihimäen puolelle esitetty loppusijoitusalue on voimassa olevan asemakaavan mukaista toimintaa. Arviointiselostuksen liitteenä olevassa loppusijoitusalueen luonnoksessa on virheellisesti esitetty jätetäyttöä asemakaavassa määritetyn ej-1-alueen ulkopuolelle. Jätetäyttöaluetta tulee supistaa koilliskärjestä ja alueen kaakkoisivulta. Suunniteltu hanke lisää merkittävästi jätevesien muodostumista lumien sulamisen aikaan keväällä ja kesällä pitkäaikaisten sateiden yhteydessä, samana aikana kuin Riihimäen Vesi on puhdistamon ja verkoston kapasiteettiongelmien vuoksi muutoinkin joutunut ohittamaan jätevesiä käsittelemättöminä tai vain osittain käsiteltynä vesistöihin. Vuosille 2013 – 2014 suunniteltu puhdistamon saneeraus ei yksistään riitä ohituksista eroon pääsemiseksi, vaan puhdistamolle tulevan vesimäärän pienentämiseksi huonokuntoista jätevesiverkostoa saneerataan ja hulevesiviemäriverkostoa täydennysrakennetaan jatkuvasti. Tämä työ tulee jatkumaan pitkälle tulevaisuuteen. Vesienkäsittelyn vaihtoehto, jossa alueiden A, C ja D vedet johdetaan puhdistettuina Myllysenojaan ja jätevedet alueelta B Riihimäen jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi, on suositeltavin. **Riihimäen ympäristölautakunta** toteaa, että hanke on muuttunut olennaisesti arviointiprosessin aikana. Alun perin Hausjärven kunnan puolelle esitetty loppusijoitusalue tulee sijoittumaan Riihimäen kaupungin puolelle. Käsiteltävät jätemäärät ovat kasvaneet alun perin esitetystä keskimääräisestä 200 000 t/a määrästä 230 000 tonniin vuodessa ja teoreettinen maksimimäärä 380 000 tonnista 435 000 tonniin vuodessa. Pohjavesiolot alueella ovat hankkeen kannalta haastava. Paineellisen pohjaveden esiintyminen on otettava huomioon toteutettavissa rakenteissa. Esitetty pohjaveden pinnan alentaminen ei saa vaikuttaa Hatlammin-

suon vesitasapainoon eikä luonnontilaan. Karttojen perusteella alueella on lähteisyyttä. Mahdollisten vesilain nojalla suojeltujen luonnontilaisten lähteiden esiintyminen on kartoitettava hyvissä ajoin ennen hankkeen toteuttamista. Jos lähteitä on, niiden luonnontilan muuttamiselle on haettava aluehallintoviraston lupa. Melulle annetut ohjeavrot koskevat asuinalueiden lisäksi myös luonnonsuojelualueita. Hankkeen meluvaiikutuksia Hatlamminsuon suojelualueelle ei ole tarkasteltu. Lähtökohtana jatkosuunnittelulle pitää olla se, että melutasot eivät häiriintyvissä kohteissa ylitä ohjearvoja. Tarkastelussa pitää ottaa huomioon kaikki alueella melua aiheuttavat toiminnot kantatien liikenne mukaan lukien. Jätteiden käsittelyratkaisuja ei ole kaikilta osin kuvattu riittävästi. Epäselväksi jää mm. se, aiotaanko alueella hakettaa kyllästettyä puuta ja tehdäkö mahdollinen haketus ulko- vai sisätiloissa. Myöskään tuhkan tai biohajoavan jätteen käsittelyä ei ole riittävästi kuvattu. Käsittelytavat olisi pitänyt kuvata tarkemmin, jotta todelliset ympäristövaikutukset voidaan arvioida. Biohajoava jäte pitää käsitellä siten, että ei aiheudu hajuhaittaa ympäristöön. Jää epäselväksi, mitä jätettä biohajoavalla jätteen käsittelyalueella käsitellään. Määdätejäännöksen ja yhdyskuntajätteen käsittely tapahtuu raportin mukaan suljetussa tilassa. Ekokem Oy:n vuoden 2010 bioindikaattoriseurannan tulosten mukaan Hatlamminmäen näytepisteen jäkälissä on havaittavissa tutkittujen aineiden kasvava trendi. Ympäröivän kasvillisuuden nykytila olisi pitänyt kuvata käyttäen mahdollisimman tuoreita bioindikaattoritutkimuksen tuloksia vuodelta 2010, ei vuoden 2008 tuloksia. Hanke lisää toteutuessaan Riihimäen jätevedenpuhdistamolle johdettavien vesien määrää merkittävästi. Alueelta syntyvät hulevedet pitää johtaa mahdollisuuksien mukaan puhdistettuina maastoon, jotta ne eivät kuormita Riihimäen jätevedenpuhdistamoa.

Hausjärven kunnanhallitus toteaa, että hanke on muuttunut olennaisesti YVA-prosessin aikana. Alun perin Hausjärven kunnan puolelle esitetty loppusijoitusalue tulee YVA-selostuksen mukaan sijoittumaan Riihimäen kaupungin puolelle. Käsiteltävät jätemäärät ovat kasvaneet alun perin esitetystä keskimääräisestä 200 000 t/v määrästä 230 000 tonnin ja teoreettinen maksimimäärä 380 000 tonnista 435 000 tonniin vuodessa. Alueelta johdettavat pintavedet ohjautuvat Riihimäen puoleiselta loppusijoitusalueelta Punkanojaa pitkin Puujokeen ja Hausjärven puoleiselta Ekokem-Palvelun alueelta Myllysenojaa pitkin edelleen Puujokeen. Myllysenojaan johdettaviksi esitettyjen pintavesien käsittelyvaihtoehtojen ympäristövaikutukset eroavat toisistaan merkittävästi. Hankkeen jatkosuunnittelun kannalta todetaan vaihtoehdosta VE1_3, että se lisäisi merkittävästi Myllysenojan kuormitusta ja on siten huonoin esitetyistä vaihtoehdoista.

Riihimäen seudun terveystieteiden tutkimuskeskuksen kuntayhtymän yhtymähallitus katsoo, että hankkeen mahdollisessa toteuttamisessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota YVA-selostuksessa esille tulleisiin vaikutuksiin, kuten hajuun, pölyyn ja jätevesien käsittelyyn ja otettava huomioon hankkeen

sosiaaliset vaikutukset ja rakentamisen aikaiset vaikutukset tärinään ja meluun.

Hämeen liitto toteaa, että käsittelyalue on sijainniltaan maakuntakaavan päämaankäytön mukainen. Se sijoittuu vahvistetussa maakuntakaavassa TT-alueelle: ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuus- toimintojen alue. Käsittelykeskus rajoittuu kantatie 54:een ja vaikuttaa huomattavasti tienvarsinäkymään. Tämä on tärkeätä ottaa huomioon alueen toteutuksessa. Kantatietä 54 tullaan todennäköisesti tulevaisuudessa parantamaan merkittävästi itä-länsi-suuntaisena väylänä ja rakentamaan alueelle eritasoliittymä. Myös nämä tekijät on syytä ottaa huomioon alueen yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Fingrid suunnittelee Hikiä - Forssa -voimajohdon 400 kV siirtämistä kulkemaan Hatlaminsuon pohjoispuolitse. Siirto sisältyy valmisteilla olevaan Kanta-Hämeen 1. vaihemaakuntakaavan luonnokseen. Selostus on asianmukainen ja antaa hankkeesta ja sen vaikutuksista laajan ja havainnollisen kuvan. Hanke on tärkeä ja tukee kestävästä jättopolitiikkaa ja edistää jätteiden hyötykäyttöä.

Uudenmaan ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri - vastuualueen mielestä hankkeen aiheuttama liikenteen lisäys on melko vähäinen eikä ole odotettavissa, että se aiheuttaisi ongelmia sen ylläpitämällä tieverkolla. Selostuksessa todetaan, että sekä alueen nykyisten että uusien toimintojen liikenne johdetaan myöhemmin rakennettavan Riihimäen itäisen kehätien kautta sen valmistuttua. Selostuksen kuvista sen sijaan saa sen käsityksen, että myös nykyinen liittymä säilyy uuden yhteyden valmistuttua. Lausunnonantajan mukaan liittymäjärjestelyt eivät voi olla selostuksen kuvien mukaiset. Itäisen kehätien liittymän valmistuttua alueelle liikennöidään uuden yhteyden kautta ja nykyinen (Ekokemin) tasoliittymä on suljettava. Itäisen kehätien liittymä rakennetaan 1. vaiheessa tasoliittymänä. Sen rakentamisaikataulu riippuu Kuuolojan läntisen teollisuusalueen II asemakaavan laajennuksen maankäytön toteutumisesta. Nykyisen Ekokemin tasoliittymän sulkeminen aiheuttaa asemankaavan muutostarpeen myös Riihimäen puolella.

Henkilö A ilmaisee Riihivainiontien tiekunnan jäsenenä mielipiteen Ekokem-Palvelu Oy:n aiheuttamasta melusta kantatie 54:llä Riihivainiontien kohdalla. Ekokem ja siihen liittyvät kuljetukset eivät suinkaan ole ainoa melun tuottaja 54-tiellä, mutta yksi isoimmista kuitenkin. Yksi rekka- tai kuorma-auto tuottavat moninkertaisesti suuremman metelin kuin yksi henkilöauto. Tähän asiaan pitää kiinnittää huomiota kun arvioidaan tämän hankkeen vaikutuksia ihmisiin ja asuinalueisiin. 54-tieltä tuleva liikenteen melu on ainoa melu, joka Riihivainiontien koteihin ja kesämökkeihin kuuluu. Alue ei ole laaja, mutta talot ovat olleet siellä pitkään, vanhimmat 1930-luvulta asti. Melu on lisääntynyt vuosi vuodelta ja nyt sitä ollaan taas lisäämässä. Melun torjumiseksi mikään taho ei kuitenkaan ole tehnyt mitään. Ekokemia tai 54-tietä ei voi poistaa, mutta meluaidan pystyy rakentamaan. Sillä turvattaisiin tien asukkaille rauhallisempi asuinympäristö tulevaisuudessa.

Riihimäen seudun luonnonsuojeluyhdistyksen mielestä hankkeen laajuus lisää mahdollisia pohjavesiriskejä ja riskejä rankkasateiden ja tulvimisen varalta. Jätevesien käsittelyn kapasiteetista annetaan liian ylimalkaista tietoa ja esitetty laajuus lisää koko seudun ympäristökuormitusta eli haju-, melu- ja pölyhaittoja. Hankkeen toteuttaminen haetussa laajuudessa on ylimitoitettua ja johtaisi Etelä-Suomen alueella jätteiden kuljetuksiin yhä pidemmältä. Jätehierarkian mukaa edullisinta on käsitellä jäte lähellä syntypaikkaansa. Tähän riittää jo Ekokemin laaja alueellinen ja kasvava verkosto yhteistyökumppaneineen ja alueen mallisempi laajennus. Uutena toimintona alueelle tulisi ongelmallisia toimintoja, varsinkin arseenipitoisen CCA-puun murskaus, joka aiheuttaa melua, myrkyllisiä aineita jätevesiin ja haitallista pölyä. Murskaus pitäisi järjestää hallissa pölyn leviämisen estämiseksi. Jos CCA-puun murskaus sallitaan, määrän pitäisi olla pienempi kuin nyt esitetty. Polttolaitoksella on ollut vain koelupa CCA-puun polttoon. Yhdyskuntajätteen paalaus lisää jätteiden kuljetusta. Osa paaleista on tehtaan omaan hyötykäyttöön tulevaa ja varastointia tarvitaan huoltoseisokkien aikana. Paalattua jätettä kuljetetaan myös muihin jätettä polttaviin laitoksiin. Se tarkoittaa sitä, että alueella paalattaisiin jätettä ympärivuotisesti ja jatkuvasti. Paalattavan jätteen määrä tulisi rajoittaa siten, että paalauksesta ei synny liiketoimintaa, joka aiheuttaa lisää tarpeetonta melua ja liikennettä. Uutena toimintana biojalostamon jätteenkäsittely veisi alueesta oman osansa. Biojalostamoiden jätteelle on muita käsittelypaikkoja. Kapasiteetin lisääminen Ekokemin yhteyteen tuntuu ylimitoitetulta. Karanojalla käsitellään jo biojätteitä bioetanoliksi koko Kiertokapulan alueella. Toinen biojätteitä hyödyntävä laitos on vireillä yva-vaiheessa Hyvinkäälle Kapulaan. Biojalostamon jäännös lisäisi hajuja Kuulojan tehdasalueelta kuten laaja yhdyskuntajätteiden käsittelykin. Tämä heikentäisi viereisen Hatlamminmäen ja Hatlamminsuon luonnonsuojelualueiden virkistyskäyttörajoa. Lisäksi on todettu, että käsittelykeskuksen alueelta leviäisi ympäristöön pölyä erilaisista kastelu- ja suojausmenetelmistä huolimatta. Hienojakoinen pöly leviää tuulen mukana helposti pidemmälle kuin suunnitelmassa esitetty arvio. Ensimmäisenä pöly haittapitoisuuksineen laskeutuu Hatlamminmäelle, jossa on jo bioindikaattoritutkimuksissa todettu mm. kohonneita PCB-pitoisuuksia. Käsittelyalueelle voi sijoittaa vain toimintoja, jotka eivät heikennä luonnonsuojelualueen kasvillisuutta ja eliöstöä ja virkistyskäyttöä. Lisääntynyt ympäristökuormitus näkyy viiveellä kasvillisuudessa ja lopulta Hatlamminsuon marjoissa ja sienissä. Ekokem-Palvelun laajennuksen vesialtaiden on riitettävä pidättämään vesiä myös tulvatilanteissa eikä vesiä saa joutua ympäristöön. YVA on poikkeustilanteiden osalta puutteellinen. Siitä puuttuvat havainnolliset esimerkit siitä, kuinka jäteveden käsittelykapasiteetti riittäisi rankkasateiden ja tulvien aikaan. Nyt Riihimäen jätevedenpuhdistamon kapasiteetti ei riitä poikkeustilanteissa, vaan jätevesiä teollisuusjätevedet mukaan lukien joudutaan juoksuttamaan puhdistamattomina Vantaanjokeen. Jätteenkäsittelyalueen mahdollisesti pienentyessä jäisi tilaa myös rakentaa riittävän suuria vesialtaita. Hankkeen loppusijoitusalueen ja käsittelykeskuksen yhteisvaikutusten arvioinnissa

todetaan, että hankkeista aiheutuu liikenteen kanssa selvää lisäystä melutasoon. Se ylittää Hatlamminsuon luonnonsuojelualueella 45 desibeliä eli luonnonsuojelualueelle sallitun raja-arvon. Se ei ole hyväksyttävää. Hatlamminsuu on Riihimäen arvokkain luontokohde. Tieliikennemelu kuuluu suolle selvästi jo nykyisin varsinkin lehdettömään vuodenaikaan. Molemmat hankkeet lisäisivät melua, ja varsinkin raskaan liikenteen lisääntyminen 54-tiellä. Melua voisi pehmentää, jos kunta kaavoittaisi suojaviheralueen heti 54-tien viereen. Raskaan liikenteen lisääminen heikentää myös kevyen liikenteen turvallisuutta 54-tiellä. Tien piennar on hyvin kapea. Selostuksessa on todettu ylimalkaisesti, että esitetyllä loppusijoitusalueella ei olisi luontoarvoja. Selvityksestä puuttuvat putkilokasvit, lintulajit ja hyönteiset. Paikoin lehtomainen kasvillisuus on mainittu. Alueen tuntumassa on mm. vanhan pihapiirin jäänteinä harvinaista lehtosinilatvaa ja suopayrttiä, hiekkakentillä keto-orvokkia ja ketoneilikkaa. Jos alue rakennetaan, alueen perinnekasvit tulisi siirtää hyötykäyttöön. Riihimäen kaupungin puistotoimi on ansiokkaasti istuttanut perhosten suosimia kasvilajeja esim. perhospuistoon. Loppusijoitusalue ei ole selostuksen mukaan pohjavesialuetta. Hankkeessa kuitenkin muutetaan ja alennetaan keinotekoisesti pohjaveden pintaa, joten se samalla muuttaa pohjavesien virtausta ja kuivattaa lähikaivoja. Pitää varmistaa, että pohjavesimuutoksilla ei ole vaikutusta viereiselle suojelualueelle. Alueen reunoille suunnitellut suojavallit on toteutettava riittävän korkeina ja peitettävä nopeasti korkeaksi kasvavalla pensasmaisella kasvillisuudella. Pensaslajeissa tulisi suosia kotimaisia lajeja, kuten raitaa, terttuseljaa ja muita luonnon monimuotoisuutta lisääviä lajeja. Alue ei saisi näkyä maisemassa Hatlamminsuolta katsottuna.

Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri toteaa, että YVA-selostus ei vastaa kaikkiin yhteysviranomaisen lausunnossa vaadittuihin täydennyskehotuksiin. Ympäristöviranomaisten tulisi huolehtia siitä, että tällaisia hankekokonaisuuksia ei pilkottaisi osahankkeiksi ja että ympäristölupa myönnetään hankekokonaisuudelle. Tätä hanketta olisi tullut tarkastella yhdessä Ekokemin 2. Polttolaitoksen kanssa, koska niillä on kiinteä keskinäinen yhteys. Hanketta tarkastellaan nyt liian suppeasti. Lisäksi sitä pidetään lähes riskittömänä eikä riskejä ole juurikaan arvioitu. Kuitenkin aiotaan käsitellä paljon nimenomaan ongelmajätteitä, jotka ovat riskialttiita. Aikataulu on edelleen liian tiukka. YVA ja lupaprosessit pitää viedä asianmukaisesti loppuun ennen rakentamisen aloitusta. Selostuksessa ei sanota selvästi, mitä hankkeen toinen vaihe sisältää. Hankkeen toteutuksella on suuria vaikutuksia alueelliseen ja valtakunnalliseen jätehuoltoon. Hanke yhdessä jätteenpolton kanssa ei toteuta ja jopa haittaa jätesuunnitelmien toteutumista. Selostuksessa hankkeen väitetään toteuttavan jätesuunnitelmia, mutta väite perustellaan pinnallisesti, esim. ei esitetä, kuinka hanke ehkäisee jätteen syntyä tai jätteiden uudelleenkäyttöä tai materiaalikierrätystä. Vaikutuksia jätesuunnitelmiin ei ole arvioitu riittävästi. Jätteen polttaminen on jätehierarkiassa vasta muun hyötykäytön jälkeen. Toteutuessaan laitoksessa käsitellään ja viedään polttoon sellaisia määriä jätettä, että sitä ei saada lähialueelta

vaan joudutaan kuljettamaan pitkiä matkoja. Jätteenpolton tuhkat ja kuonat ovat ongelmajätettä. Jos poltossa on mukana ongelmajätejakeita, tuhkia ja kuonia ei voida hyödyntää vaan ne pitää loppusijoittaa. Useimmat selostuksessa mainitut jätejakeet ovat lopulta ongelmajätettä sisältämiensä haitta-aineiden vuoksi. Kuljetusten ilmastovaikutuksia ei ole arvioitu, vaan on jopa esitetty, että kuljetustarve vähenee. Yhtiön pitäisi eritellä hankkeen positiiviset vaikutukset, jos niitä on. Lisäksi tulisi eritellä 'tehokas jätemateriaalien käsittely', joka 'vähentää loppusijoituksen tarvetta'. Olisi pitänyt kuvata jätejakeittain käsittelyprosessien eteneminen. Kustakin jätejakeesta olisi tullut esitellä vaihtoehtoiset käsittely- tai ehkäisymenetelmät. Jätteen alkuperän ja laadun varmistus jää edelleen pelkkien dokumenttien varaan; Ekokem ei näytä tekevän jätekuormien tarkastuksia. Se pitäisi olla. Myös ongelmajätteiden sekoittaminen muihin jätteisiin pitää estää. Selostuksesta ei selviä, mitä jätejakeita aiotaan varastoida kentällä. Määrä on kuitenkin iso. Vaikutusten rajaus on perusteltu huonosti. Hankkeella on ympäristövaikutuksia varsinkin yhdessä polton kanssa, ja lisäksi siitä aiheutuu riskejä, joita ei ole arvioitu riittävästi. Noin puolet jätteenkäsittelylaitokseen saapuvasta jätteestä viedään viereiseen polttolaitokseen. Yhteinen kuormitus voi pilata liiaksi ympäristöä. Yhteisvaikutukset pitää arvioida ja arvioida ympäristön tilaa 'ennen ja jälkeen' -vertailulla. Päästöistä ilmaan voi todeta, että kun jo nyt ilmalaatu on ajoittain ollut huono, jätteenkäsittelylaitoksen päästöt aiheuttavat sen, että ilman laatu on huono todennäköisesti useammin kuin ennen tai pidempiä aikoja. Typen oksidien ja hiukkasten todetaan jäävän alle ohjearvojen. Ne voivat jäädä alle ohjearvojen laitosten päästöjen kohdalla, mutta ilmanlaadun ohjearvot pitää saavuttaa riippumatta siitä, mistä haitalliset aineet ovat peräisin. Yhtiön hankkeella on yhdessä jätteenpolton kanssa on haitallinen vaikutus ilmastoon. Ilmastovaikutusten arviointi on puutteellinen. Myös haitallisten vaikutusten lieventämissuunnitelma on tältä osin puutteellinen. Taulukoissa on vain jätteenkäsittelylaitoksen päästöt vesistöön. Arvioinnissa olisi pitänyt selvittää vesien tila laitosten yhteispäästöjen lisättyä kokonaiskuormitusta. Ilmeisesti käsittelemättömiä jäte- tai hulevesiä voi päästä vesistöihin, koska altaat eivät pysty pidättämään poikkeustilanteissa kaikkia vesiä. Altaita pitää suurentaa. Vaikutuksia pohjavesiin ei voida arvioida tilanteessa, jossa pohjaveden pintaa on alennettu. Pohjaveden pinnan alentaminen edellyttää vesilain mukaista lupaa eikä ole varmaa, että lupa myönnettäisiin. Pohjavesivaikutukset olisi pitänyt arvioida muuttamattomalla pohjaveden korkeudella. Alueen pohjavesissä on jo nyt haitallisia aineita vaikkakin pieniä pitoisuuksia. Jatkuvat pienet päästöt pilaavat ajan mittaan pohjaveden. Ympäristöluvassa on annettava määräys, että pohjavesiin ei saa päästää haitallisia aineita, ja sen edellyttämien rakenteiden vaikutukset olisi pitänyt arvioida. Selostuksessa on jätetty ottamatta huomioon mahdollisen tulipalon sammutusvesien vaikutukset pinta- ja pohjavesiin. BAT-referenssiasiakirjoissa pidetään parhaana tekniikkana ratkaisua, jossa sammutusvesille on keräilyallas, josta sitä voidaan käyttää uudelleen. Ilman allasta todennäköisesti erittäin saastuneet vedet valuvat ojiin. Selostuksessa olisi pitänyt arvioida em. vaihto-

ehtojen ympäristövaikutukset pintavesiin. Poikkeuksellisina tilanteina olisi pitänyt arvioida myös haitallisten jätteiden sekoittumisen mahdolliset vaikutukset, jolloin saattaa muodostua myrkkijä tai liueta haitallisia aineita hulevesiin. Esimerkiksi vesinäytteitä otetaan selostuksen mukaan vain kahdesti tai neljästi vuodessa. Häiriötilanteissa se ei riitä.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Hämeen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue antaa yhteysviranomaisen lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä. Hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset on YVA-lain 10 §:n mukaan pitänyt selvittää arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon mukaisesti.

Yhteysviranomaisen lausunnon valmistelussa on otettu huomioon arviointiselostuksen kuulemisvaiheessa annetut lausunnot ja mielipiteet. ELY-keskus lähettää kopiot niistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Hämeen ELY-keskuksessa.

Hankkeen tarkoitus

Hankkeen tarkoitus on esitetty asianmukaisesti. Hankkeen nimessä kiinnittää huomiota se, että sen esitetään olevan teollisuusjätteen käsittely- ja kierrätyskeskuksen laajennus, vaikka vastaanotettavasta ja esikäsiteltävästä ja käsiteltävästä jätteestä suurin osa on muuta kuin teollisuusjätettä; suurimmat vastaanotettavat jätemäärät ovat pilaantunut maata tai yhdyskunta-, rakennus-, purku- ja kaupan jätettä tai jätteen- tai ongelmajätteen poltossa syntynyttä tai voimalaitostuhkaa ja -kuonaa. Hankkeen nimi ei siten kuvaa toimintaa kovin hyvin.

Hankekuvaus

Yhteysviranomaisen edellytti arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa hankekuvausta tarkennettavaksi. Kuvausta on parannettu, mutta joitakin seikkoja jäi edelleen puuttumaan tai epäselviksi. Esimerkiksi rakentamisvaihetta ei ole kuvattu, mutta sen vaikutukset on kyllä arvioitu. Toiminnan päättyminen ja sen vaikutukset on lähinnä mainittu lyhyesti.

Hanke on muuttunut ohjelmavaiheesta siten, että alun perin Hausjärven puolelle suunniteltu loppusijoitusalue on nyt Riihimäen puolella Ekokeinin laitosalueen länsi-lounaispuolella. Arvio vastaanotettavista jätemääristä on kasvanut. Hankkeen muuttuminen arviointimenettelyn aikana ei ole epätavallista. Koska myös YVA-selostusvaiheeseen kuuluu tiedottaminen ja osallistumisen järjestäminen, ei ole todennäköistä, että asianomaiset tahot eivät olisi saaneet tietoja hankkeen muuttumisesta.

Yhteysviranomaisen edellytti esitettäväksi kustakin laitokseen vastaanotettavasta jätelajista alkuperän tai keräysalueen sekä sille aiotun käsittelyprosessin. Näiltä osin hankekuvauksessa on puutteellisuuksia. Käsitteily- ja esikäsitteilyprosesseja ei kuvata erikseen kullekin jätelajille, vaan yleisesti ja esimerkein. Näin jää epäselväksi esimerkiksi se, tuleeko yhdyskuntajäte laitokselle paalattuna vai paalataanko se vasta lai-

toksella ja onko paalauslaite ulko- vai sisätiloissa. Olisi ollut tärkeää kuvata mm. tuhkien ja biohajoavien jätteiden käsittelyprosessit tarkasti. Jätteiden varastointi on myös kuvattu hyvin yleispiirteisesti, vaikka yhteysviranomaisen edellytti sitä tarkennettavaksi mm. jätejakeiden mukaisella kuvauksella varastointipaikoista, -määristä ja -ajoista ja varastoinnin kestosta. Varastoinnin yhteydessä on mainittu myös irtojäte, jota ei ole esitelty jätelajien kuvauksessa, sekä CCA-puuhake. Epäselväksi jää se, onko alueella tarkoitus hakettaa CCA-puuta ja jos on, niin missä.

Hankekuvauksesta puuttui hankkeeseen liittyvän liikenteen kuvaus, joka YVA-asetuksen 10 §:n 3-kohdan mukaan kuuluu osaksi hankekuvausta. Hankkeesta johtuvaa liikennettä on kuvattu hyvin yleisesti ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä. Taulukosta 7-2 puuttuivat Ekokemin nykyisen liikenteen luvut, vaikka kuvatekstin mukaan ne taulukossa olisivat. Kuljetuksia olisi ollut tarpeen kuvata muutoinkin tarkemmin. Esimerkiksi mädäte- ja muiden lietteiden kuljetus ja purku laitosalueella sekä valmiin maanparannusaineen mahdollinen kuljetus hankealueelta voivat aiheuttaa suoria tai välillisiä ympäristövaikutuksia, jotka nyt ovat jääneet tunnistamatta ja arvioimatta.

Hankekuvauksen puutteiden ja yleispiirteisyyden vuoksi on mahdollista, että kaikkia hankkeesta aiheutuvia ympäristövaikutuksia ei ole tunnistettu eikä arvioitu.

Hankkeen vaihtoehdot

Lausunnossaan arviointiohjelmasta yhteysviranomaisen totesi, että hankkeen nollavaihtoehto tarkoittaa käytännössä hankkeen nykyisen ympäristöluvan mukaisia jätelajeja, jätemääriä ja käsittelytoimintoja, jotka pitää kuvata. Arviointiselostuksessa hankkeen nykyinen toiminta on kuvattu selostuksen alkuosassa hankkeesta vastaavan yhteydessä eikä luvussa, jossa on käsitelty nollavaihtoehtoa ja sen vaikutuksia. Selostuksen luettavuutta olisi helpottanut se, että nykyiset toiminnot olisi kuvattu nollavaihtoehdon yhteydessä, vaikka sen kuvaukseen olisikin tullut vielä tarkentavia lisäyksiä. Nollavaihtoehdon kuvaus ja vaikutusten arviointi on jäänyt hyvin yleispiirteiseksi.

Alavaihtoehtojen (vesienkäsittelyn) kuvaus on tarkennettu asianmukaisesti.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Hankkeen edellyttämiä suunnitelma ja lupia esiteltäessä vain ympäristöluvan yhteydessä on mainittu, että lupahakemukseen on liitettävä yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksesta. Selostusteksti antaa näiltä osin harhaanjohtavan kuvan siitä, että yhteysviranomaisen lausunto tarvittaisiin liitteeksi vain ympäristölupahakemukseen. Lausunto on liitettävä kaikkiin hanketta koskeviin hakemusasiakirjoihin siten kuin siitä erikseen säädetään. Esimerkiksi maankäyttö- ja rakennuslain 132 §:ssä todetaan, että jos rakentamisesta taikka muusta tämän lain mukaan luvan luvanvaraisesta tai viranomaishyväksyntää vaativasta toimenpiteestä on laadittava YVA-lain mukainen arviointiselostus, se tulee

liittää maankäyttö- ja rakennuslaissa säädettyyn lupahakemukseen tai ilmoitukseen.

Mädätteestä valmistettu maanparannusaine saattaa edellyttää EVIRAlta saatavaa laitoshyväksyntää, jos sitä viedään oman laitoksen ulkopuolelle. Tämä seikka on syytä varmistaa.

Riihimäen kaupungin lausunnossa tuodaan esiin vaikutusalueen mahdolliset lähteet, joihin suunniteltu pohjaveden pinnan alentaminen saattaa vaikuttaa. On huomattava, että luonnontilaisen uoman tai lähteen muuttaminen edellyttää aluehallintoviraston poikkeuslupaa.

Hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhde maankäyttösuunnitelmiin

Hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhde maankäyttösuunnitelmiin on kuvattu pääosin oikein ja asianmukaisesti. Selostuksessa mainitaan, että Hausjärven kunnanhallitus päätti käynnistää Kuulojan läntisen teollisuusalueen II asemakaavan muutoksen ja asemakaavan laajennuksen 17.6.2008. Kaavoituksesta olisi ollut tarpeen mainita sen nykytilanne.

Uudenmaan ELY-keskus on muistuttaa lausunnossaan, että Riihimäen itäisen kehätien valmistuttua hankealueelle liikennöidään uuden liittymän kautta ja nykyinen Ekokemin liittymä on suljettava, mikä aiheuttaa asemakaavan muutostarpeen myös Riihimäen puolella.

Hankkeen suhde olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin

Arviointiselostuksessa on tunnistettu hanketta koskeviksi suunnitelmiksi ja ohjelmiksi lähinnä valtakunnallinen ja alueellinen jätesuunnitelma ja luonnonsuojelusuunnitelmat ja -ohjelmat. Suhdetta jätesuunnitelmiin on tarkasteltu selostuksessa kahdessakin kohdassa: luvussa 5.8. ja toisen kerran vaikutusten arvioinnin yhteydessä otsikolla vaikutukset jätehuoltoon. Hankkeen suhde jätesuunnitelmiin on kuvattu sinänsä asianmukaisesti, mutta asian esittely selostuksen kahdessa kohdassa osoittaa, että asiassa on pientä käsitteellistä sekavuutta. YVA-laki ei edellytä selvittämään vaikutuksia jätehuoltoon, joten sen luvun olisi voinut jättää pois ja siirtää sen tekstin aikaisempaan yhteyteen, jossa jätesuunnitelmia oli kuvattu. Luonnonsuojelusuunnitelmat ja -ohjelmat ovat jääneet pelkäksi maininnaksi, suhdetta niihin ei tarkastella mitenkään; tämän hankkeen yhteydessä ne tosin eivät liene edes olennaisia tarkasteltavia. Hankkeen vaikutuksia Hatlamminsuohon tarkastellaan vaikutusten arvioinnin yhteydessä, kuten oikein onkin.

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin on selvitetty asianmukaisesti, ja Ekokemin energiankäytön laajennushankkeen (mm. jätevoimala 2) kanssa on arvioitu yhteisvaikutukset.

Vaikutusalueen rajaus Hankkeessa tarkasteltu vaikutusalue on rajattu niin suureksi, että ei ole todennäköistä, että sen ulkopuolella tulisi ilmenemään merkittävästi hankkeen ympäristövaikutuksia.

Ympäristön nykytilan kuvaus ja vaikutusten selvittäminen

Hankkeen vaikutusalueen ympäristön nykytilasta on paljon olemassa olevaa tietoa, jota on hyödynnetty arvioinnissa. Ympäristön nykytila on kuvattu asianmukaisesti. Sanallisen kuvauksen täydennyksenä on sopivasti numerotietoa, karttoja ja kaavioita.

Seuraavassa joitakin näkökohtia vaikutustyypeittäin.

Ilmanlaatu ja vaikutukset ilmastoon

Ilmanlaadun nykytila on kuvattu asianmukaisesti.

Selostuksessa on arvioitu, että kaatopaikkakaasulla ei ole merkittävää vaikutusta lähialueen ilmastoon. Tämä ilmaisu on epätarkka, sillä ilmastovaikutukset eivät ilmene erityisesti toiminnan lähialueella vaan laajemmin.

Haihtuvista yhdisteistä (VOC-yhdisteet) on todettu, että niitä syntyy vain vähän eikä niillä arvioida olevan merkittävää ilmastovaikutusta. VOC-yhdisteet voivat kuitenkin aiheuttaa paikallisesti myös hajuhaittoja. VOC-yhdisteitä sisältävät massat on ilmoitettu käsiteltävän sisätiloissa tai peitetyissä aumoissa ja haihtuvat yhdisteet esim. aktiivihieillä tai katalyyttisellä polttimella. VOC-päästöjen määriä ei kuitenkaan ole arvioitu. Vastaavista toiminnoista syntyvien VOC-päästöjen määristä olisi todennäköisesti ollut tietoja käytettävissä.

Hankkeessa on arvioitu maksimaalista tuulieroosion aiheuttamaa pölypäästöä ja pölyn leviämistä laskennallisesti ilman pölyntorjuntatoimia ja niiden jälkeen. Selostuksessa arvioidaan, että pölyntorjuntatoimilla päästöt voivat vähentyä jopa 90 %, ja hiukkasten kokonaispitoisuuden arvioidaan jäävän alle pienhiukkasten vuorokausiraja-arvon $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ noin 100 metrin etäisyydellä loppusijoitusalueen rajasta. Arvioinnin taso ja tarkkuus ovat riittävät ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä, mutta lupavaiheessa päästöjen määrän, laadun ja käsittelymenetelmien tarkentuessa toiminnan pölyvaikutukset pitää arvioida yksityiskohtaisemmin. Selostuksessa on viitattu vanhaan (711/2001) valtioneuvoston asetukseen ilmanlaadusta. Uusi vanhan korvannut asetusta (VNA 28/2011) on tullut voimaan 25.1.2011. Vuoden 2003 leijumamittausten tuloksia esiteltäessä selostuksessa viitataan kokonaisleijuman raja-arvoon, kun pitäisi olla ohjearvo.

Hajua aiheuttaviksi toiminnoiksi on nimetty erityisesti biojalostamosta tulevan mädätejäännöksen käsittely, lisäksi hajua muodostuu yhdyskuntajätteen käsittelystä ja välivarastoinnista. Selostuksen mukaan näiden molempien komponenttien käsittely tulee tapahtumaan suljetuissa tiloissa, joista hajukaasut johdetaan ulos suodattimien kautta. Hajukaasun

leviämisessä viitataan jätevoimala 2:n ympäristöselvityksiin. Niissä on selvitetty vastaavanlaisen toiminnan, lietteen termisen kuivauksen, hajujen leviämistä häiriötilannemallina päästöarviolla 2 000 hajuyksikköä/m³. Vastaavalla lähtöarvolla mädätterejektin käsittely aiheuttaisi aistittavaa hajua (1 hajuyksikkö/m³) noin 200 metrin etäisyydellä käsittelypaikasta (korkein tuntipitoisuus). Leviämiselvitys ei kuitenkaan häiriötilanteissa vastaa todellista tilannetta, koska häiriötilanteiden hajupäästö voi olla huomattavasti suurempi. Koska poistoilman päästökorkeus on Ekokem-Palvelulla alhaisempi kuin lietteen termisessä kuivauksessa, sopivien sääolosuhteiden vallitessa hajupäästöt voivat yltyä lähimpiin asuinrakennuksiin. Poikkeustilanteiden aiheuttamaa hajupäästöä ja päästön leviämistä olisi tullut arvioida käyttäen todenmukaisempaa hajupäästöä häiriötilanteessa.

Ilmalaadun arvioituja tuloksia on verrattu raja- ja ohjearvoihin, kun yhteysviranomaisen edellytti vertailua tehtäväksi ilmalaadun nykytilanteeseen, jotta oltaisiin saatu arvio siitä, mikä on ilmanlaadun kokonaistilanne alueella hankkeen toteutuksen jälkeen.

Pintavedet

Selostuksessa on tarkasteltu yhteysviranomaisen edellyttämällä tavalla sekä vaikutuksia ympäristöön, kun vedet johdetaan ojiin, ja jätevedenpuhdistamolle, kun vedet johdetaan jätevesiviemäriin. Selostuksesta puuttui tarkastelu kesäaikaisten poikkeuksellisen voimakkaiden rankkasateiden vaikutuksista jätevedenpuhdistamolle; Myllysenojassa voimakkaiden sateiden aiheuttama vesimäärän kasvu voi selostuksen mukaan aiheuttaa eroosiota, ja yhdessä puhdistettujen vesien kanssa hetkelliset vaikutukset voivat olla merkittäviä.

Selostuksessa todetaan, että lumien sulamisen aikaan keväällä ja pitkäaikaisten sateiden aikana kesällä syntyy suuria jätevesimääriä, kun maaperän ja jätetätön vedenpidätyskapasiteetti on täynnä. Rankkasateiden hetkellisesti suuret vesimäärät pystytään selostuksen mukaan varastoimaan oikein mitoitettuihin altaisiin. Selostuksessa ei kuitenkaan esitetä sitä, millaiselle vesimäärälle altaat on mitoitettu. Riihimäen kaupungin lausunnossa todetaan, että suunniteltu hanke lisää merkittävästi jätevesien muodostumista lumien sulamisen aikaan keväällä ja kesäsateissa samana aikana, kun Riihimäen jätevedenpuhdistamolta on jouduttu johtamaan jätevesiä käsittelemättöminä tai vain osittain käsiteltyinä vesistöön. Lausunnossaan Riihimäen kaupunki esittää, että alueelta syntyvät hulevedet pitää johtaa mahdollisuuksien mukaan puhdistettuina maastoon, kun taas Hausjärven kunnanhallitus pitää sitä huonoimpana vaihtoehtona Myllysenojaan kohdistuvan merkittävän kuormituksen vuoksi.

Maisema

Maiseman nykytilan tarkennuksena todettakoon, että Karhin kylä ja kulttuurimaisema eivät enää sisälly voimassa olevaan valtakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen luetteloon.

Arvioinnissa ei ole tarkasteltu hankkeen maisemallisia vaikutuksia Hatlamminmäen ja Hatlamminsuon suojelun alueen näkökulmasta. Todennäköisesti loppusijoitusalue tulee lopullisessa korkeudessaan näkymään suojelun alueelle, sillä selostuksessa todetaan Hatlamminmäen rajaavan kaukomaisemassa hankealueen eteläpuolelle syntyviä näkymiä.

Ympäristöönnettomuudet ja niiden seuraukset

Arvioinnissa on tunnistettu asianmukaisesti ympäristöönnettomuuksien riskejä ja niiden seurauksia.

Arviointiaineisto ja -menetelmät sekä arvioinnin epävarmuustekijät

Arvioinnissa käytetty aineisto, menetelmät ja epävarmuustekijät on esitetty järjestelmällisesti ja hyvin vaikutustyypeittäin. Arvioinnissa olisi ollut käyttää tuoreimpien bioindikaattoritutkimusten tuloksia vuodelta 2010; arvioinnin aikataulu olisi antanut siihen mahdollisuuden.

Ehdotus haitallisten vaikutusten vähentämistoimiksi

Haitallisten vaikutusten vähentäminen on esitetty kunkin vaikutustyyppin yhteydessä. Haitallisten vaikutusten ehkäisy- ja rajoittamiskeinoja esitellessä kiinnittävät joidenkin vaikutustyyppien yhteydessä huomiota sanamuodot: 'voidaan tehdä', 'tulee tehdä', 'tulee välttää', 'tulisi ottaa huomioon', 'suositellaan tehtäväksi', 'tulisi säilyttää'. Niiden vuoksi jää epäselväksi, onko selostuksen ehdotuksissa todella kyse hankkeesta vastaavan ehdotuksesta haitallisten ympäristövaikutusten vähentämistoimiksi vai vasta konsultin kokoamista ehdotuksista hankkeesta vastaavalle, jolloin ei voi olla varmuutta siitä, onko hankkeesta vastaava sitoutunut niiden toteutukseen.

Hankkeen vaihtoehtojen vertailu ja toteuttamiskelpoisuus

Hankkeen vaihtoehtoja on vertailtu taulukkomuodossa vaikutustyypeittäin lyhyen sanallisen kuvailun pohjalta. Taulukon teksti on yhdenmukainen vaikutusten arvioinnin tulosten kanssa ja antaa tiivistetysti kohtuullisen hyvän kuvan hankkeen ympäristövaikutuksista.

Hankkeen toteuttamiskelpoisuutta arvioitaessa on tarkasteltu hankkeen teknistä, yhteiskunnallista, ympäristöllistä ja sosiaalista toteuttamiskelpoisuutta. Lyhyen perustelun pohjalta hanke on todettu kaikista em. näkökulmista toteuttamiskelpoiseksi. On kuitenkin todettava, että ympäristövaikutusten arviointi antaa edellytykset ja on tarkoitettu lähinnä hankkeen ympäristöllisen toteuttamiskelpoisuuden arviointiin.

Ympäristöllisen toteuttamiskelpoisuuden arvioinnissa todetaan, että toiminnan melutasot alittavat melulle annetut terveystieteelliset ohjeet, mutta loppusijoitusalueen louhinnassa pitää ottaa huomioon meluntorjuntatoimet. Aiemmin selostuksessa meluvaikutusten arvioinnissa todetaan, että kantatien pohjoispuolella lähimpien asuinkiinteistöjen kohdalla Ekokemin laitosalueen, Kuulojan toimintojen ja KT 54:n liikenteen yhteismelutaso ylittää melun ohjearvon 55 dB; ylityksen aiheuttajaksi esitetään nimenomaan liikennemelu. Hatlamminmäen suojelualueella yhteismelun todetaan ylittävän luonnonsuojelualueelle asetetun ohjearvon 45 dB. Vaikka nyt arvioitu hanke ei siten suinkaan yksin aiheuta kyseisiä melutasojen ylityksiä, olisi suotavaa, että sen toteutuksen yhteydessä eri toimijat yhdessä toteuttaisivat sellaisia meluntorjuntatoimia, että melutasoissa päästäisiin hyväksyttäviin arvoihin.

Ehdotus seurantaohjelmaksi

Arviointiselostuksessa on ehdotus seurantaohjelmaksi. Siihen pitää lisätä hajuvaikutusten seuranta.

YVA-menettely ja osallistuminen

Hankkeen YVA-menettely ja siihen sisältyvä osallistuminen on esitetty ja osallistuminen järjestetty asianmukaisesti. Pienenä tarkennuksena todettakoon, että yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksesta tulee kyllä ELY-keskuksen verkkosivuille, mutta hankkeen verkkosivu siirretään vireillä olevista YVA-hankkeista päättyneisiin YVA-hankkeisiin. Toinen tarkennus koskee yhteisöjä ja säätiöitä, jotka voivat osallistua YVA-menettelyyn. YVA-lain mukaan osallistumisoikeus on yhteisöillä ja säätiöillä, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea.

Yhteysviranomaisen lausunnon huomioon ottaminen

Selostuksessa on esitetty selvitys siitä, kuinka yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon. Huomioon ottamisessa oli edellä lausunnossa mainittuja puutteita, joista suurimmat koskivat hankkeen kuvausta.

Raportointi

Arviointiselostuksen rakenne on joitakin edellä mainittuja kohtia lukuun ottamatta selkeä ja teksti selvää ja ymmärrettävää. Tekstiä havainnollistavia kuvia, karttoja, kaavioita ja vastaavia on käytetty sopivasti ja ne ovat olleet pääosin hyvälaatuisia, riittävän suuria ja tekstiltään luettavia.

Arviointiselostus sisälsi yleistajuisen ja havainnollisen yhteenvedon.

Arviointiselostuksen riittävyys

Arviointiselostuksessa on esitetty kaikki YVA-asetuksen 10 §:n edellyttämät seikat. Hankkeen merkittävät vaikutukset on selvitetty riittävän pätevästi, mutta ennen päätöksentekoa arviointitietoja pitää täydentää edellä kuvatuilla tavoilla ja hankkeen tulevissa suunnittelu- ja käsittelyvaiheissa ottaa täydennystarpeet huomioon. Näillä edellytyksillä arvioin-

tiselostus antaa hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista riittävän ja ymmärrettävän kokonaiskuvan. Arviointiselostusta voidaan näin ollen pitää riittävänä.

Yhteysviranomaisen lausunnosta tiedottaminen

Yhteysviranomaisen lähettää lausuntonsa tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, lausunnon antajille ja mielipiteen esittäjille. Se tulee nähtäville myös ELY-keskuksen verkkopalveluun osoitteeseen www.ely-keskus.fi/hame/yva > Päättyneet YVA-hankkeet.

Johtajan sijaisena
yksikön päällikkö Tommi Muilu

Yksikön päällikkö Riitta Turunen

TIEDOKSI Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät
Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristöluvut
Suomen ympäristökeskus (ja 2 kpl arviointiselostuksia)

LIITE Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Liite

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksun määräytyminen Maksu määräytyy valtioneuvoston asetuksessa (1097/2009) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2010 olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus). Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ELY-keskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjstä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hämeen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen postiosoite on PL 29, 15141 Lahti ja käyntiosoite Kirkkokatu 12, Lahti, tai PL 131, 13101 Hämeenlinna ja käyntiosoite Birger Jaarlin katu 15, Hämeenlinna. Sähköposti toimitetaan osoitteeseen kirjaamo.hame@ely-keskus.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Laki valtion maksuperustelain muuttamisesta (961/1998)

Valtioneuvoston asetus (1097/2009) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2010

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)